

Sygn. akt I ACa 1527/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Rafał Dzyr
Sędziowie:	SSA Anna Kowacz-Braun SSA Sławomir Jamróg (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Zaczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 20 lipca 2017 r. sygn. akt I C 528/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa(...)kwotę 4.290 zł (cztery tysiące dwieście dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

3. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata M. K. kwotę 3.468,60 zł (trzy tysiące czterysta sześćdziesiąt osiem złotych 60/100) w tym 648,60 zł podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Anna Kowacz – Braun SSA Rafał Dzyr SSA Sławomir Jamróg

Sygn. akt I ACa 1527/17

UZASADNIENIE

Powód K. P. wystąpił przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi (...) K. z pozwem o zapłatę łącznie kwoty 300000zł. Na dochodzona sumę składały się :

- kwota 150 000 zł z tytułu zadośćuczynienia w związku z zastosowaniem wobec niego kary izolacyjnej. W jego ocenie było to niesłuszne, ponieważ nic nie zrobił współwięźniowi. Ponadto wskazał, że miał problemy psychiczne.
- kwoty 50 000 zł za przebywanie w celi nr (...), w której panowały warunki uwłaczające godności, był grzyb i pasożyty.
- 100 000 zł. za przebywanie w Zakładzie w warunkach uwłaczających godności.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu zaprzeczono okolicznościom faktycznym podnoszonym przez powoda. Podniesiono, że kara osadzenia w celi izolacyjnej została wymierzona została zgodnie z prawem i dochowano wszystkich procedur. Zaciągnięto opinii psychologa i nie stwierdził on przeciwwskazań do kary izolacyjnej. Warunki w których przebywał nie naruszały jego godności. Nie było przeludnienia, nie stwierdzono zagrzybienia, powód miał łóżko i była prawidłowa wentylacja cel.

Wyrokiem z dnia 20 lipca 2017 r. sygn. akt I C 528/15 Sąd Okręgowy oddalił powództwo (pkt I) i przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adw. M. K. kwotę 4 575,60 zł w tym podatek i towarów i usług) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzielonej powodowi z urzędu (pkt 2) oraz zasądził od powoda K. P. na rzecz Skarbu Państwa (...)kwotę 3 720 zł tytułem kosztów procesu pkt III).

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowił następujący stan faktyczny::

Powód K. P. przebywał w Zakładzie (...)K. w okresie od 14 października 2014r. do 4 marca 2015r. Przebywał w celi (...)oraz w celi izolacyjnej nr (...). W okresie kiedy powód przebywał w celi nr (...)nie było przeludnienia. Cella ma powierzchnię 31,81 m⁽²⁾. Sędzia penitencjarny stwierdził, że więźniowie, w okresie kiedy przebywał w przedmiotowej celi powód, przebywali w warunkach zgodnych z obowiązującymi przepisami. Każdy miał swoje łóżko, taborek. W każdej celi był stół, wieszak, stolik lub półka pod telewizor. W każdej celi zainstalowane są dwa punkty oświetleniowe o mocy 60 WAT lub dwa punkty jarzeniowe o mocy 80 WAT. W celi znajduje się odpowiedni kącik sanitarny. Nie odnotowano występowania szkodników. Wentylacja była grawitacyjna. W celi były dwa okna, które były zasłonięte siatką i więźniowie nie mieli do okna bezpośredniego dostępu. Cella nr (...) ma powierzchnię 6,11 m⁽²⁾. W celi znajdują się dwa okna, kącik sanitarny. Kącik nie jest zabudowany do samej góry. Jest on z jednej strony zabudowany do wysokości ok. 135 cm i szerokości 0, 65 cm. Z jednej strony jest on otwarty, a z dwóch stron jest ściana. Umożliwia on intymne korzystanie. Pomiędzy zabudową znajduje się ok. 1 metrowa przerwę i dalej znajduje się łóżko. Wentylacja była grawitacyjna. Okno było zasłoniętą siatką i więźniowie nie mieli do okna bezpośredniego dostępu.

W dniu 21 lutego 2015r. współoskarżony A. H. zgłosił fakt pobicia go przez K. P.. Pobicie nastąpiło dlatego, że A. H. zapytał powoda kiedy ten wychodzi. W związku z tym zdarzeniem skierowano wniosek o zastosowanie wobec powoda karę w postaci środka izolacyjnego. Przeprowadzono postępowanie wyjaśniające. Powód nie przyznawał się do winy. Dyrektor wymierzył karę w postaci umieszczenia w celi izolacyjnej na okres 14 dni. Cella miał być monitorowana. Powód został pouczony o sposobie i trybie odwołania. Przed umieszczeniem powoda w celi zaciągnięto opinie psychologa i wydał on opinię iż powód jest zdolny do odbycia kary. O całym zdarzeniu został poinformowany sędzia penitencjarny. Sędzia penitencjarny nie widział potrzeby przeprowadzania dalszych czynności z zakresu nadzoru penitencjarnego. Wcześniej powód był wielokrotnie karany. Powód przebywał w celi izolacyjnej w Zakładzie (...) K. przez 7 dni. Powód nie złożył skargi na decyzję dyrektora. Przy tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że nie doszło do naruszenia art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka z dnia 4 listopada 1950r. podpisanej w Rzymie. Zdaniem Sądu Okręgowego brak było także podstaw do uwzględnienia powództwa w oparciu o art. 23 k.c., art. 24 k.c. w związku z art. 448 k.c. Sąd wskazał, że warunki osadzenia w celi(...)były prawidłowe. Wprowadzie kącik sanitarny

nie był zabudowany w całości i do samej góry i dołu, ale nie było bezwzględnie wymogu zabudowy a zapewniono poczucie intymności w wystarczający sposób. Nie wykazano przy tym by nieprzyjemne zapachy przenikały w sposób ciągły do celi z kącika. Powód nie wykazał, aby w celach były insekty. Ponadto w celi nr (...) powód przebywał zaledwie 7 dni. Odnośnie zaś celi(...)powód nie zgłaszał w zeznaniach żadnych zastrzeżeń do kącika sanitarnego. Sąd Okręgowy wskazał też, że cele muszą być odpowiednio zabezpieczone tak, aby więźniowie nie mogli się komunikować ze sobą i ze światem zewnętrznym. W celach działała wentylacja grawitacyjna . Cele miały odpowiednie wyposażenie, każdy miał zapewnione łóżko, taboret, dostęp do stołu. W przedmiotowym okresie nie panowały warunki przeludnienia. Na jednego więźnia przypadało co najmniej 3 m⁽²⁾. W celi nr (...) powód przebywał sam, a cela ma 6,11 m⁽²⁾.

Nie doszło więc do naruszenia dóbr osobistych powoda. Niezależnie od tego Sąd Okręgowy wskazał, że nawet gdyby doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda to roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia było roszczeniem zbyt daleko idącym.

Sąd Okręgowy uznała także brak podstaw do uwzględnienia powództwa w związku z osadzeniem w celi izolacyjnej. Sąd przywołał treść art. 417¹§2 kc oraz art. 424¹b k.p.c. i zwrócił uwagę, że powód nie złożył na podstawie art. 144 § 1 i § 5 kkw skargi na decyzję dyrektora, co wyłącza możliwość kontroli tej decyzji przez sąd w niniejszej sprawie. Niezależnie od tego Sad pierwszej instancji stwierdził, że decyzja dyrektora była prawidłowa. Dysponował on dowodami, które dawały mu podstawę do wydania takiej decyzji. Ponadto przestrzegał on procedury. Fakt pobicia współwięźnia przez powoda został potwierdzony przez tego więźnia i złożył on stosowne oświadczenie. Powód miał możliwość ustosunkowania się do stawianych mu zarzutów. Przed zastosowaniem kary dyrektor zasięgnął opinii psychologa (art. 148 § 3 kkw) i w opinii stwierdzono, że powód jest zdolny do odbywania kary. Powód zaś wcześniej był wielokrotnie karany. Zastosowana kara była przewidziana przepisami (art.143 § 1 pkt 8 kkw). Dyrektor był uprawniony do zastosowania kary (art. 144 § 1 kkw). Zastosowanie więc kary miało swoje uzasadnienie w samym czynie (pobicie współwięźnia) jak i w dotychczasowym sposobie zachowania powoda (wielokrotna karalność dyscyplinarna). Powyższe skutkowało oddaleniem powództwa. Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach Sąd Okręgowy powołał art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniósł powód zaskarżając wyrok w całości, zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

- art. 23 k.c. w zw. 2 art. 24 k.c. w zw. 2 art. 448 k.c. poprzez przyjęcie, iż w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia dobra osobistego powoda, w szczególności zdrowia oraz godności osobistej powoda poprzez niezapewnienie mu odpowiednich warunków odbywania kary pozbawienia wolności oraz kary izolacyjnej, w sytuacji kiedy rozmiary następstw spowodowanych działaniami pozwanego w postaci uzależnienia powoda od leków psychotropowych, depresji, prób samobójczych, lęków prowadzą do wniosków odmiennych;

- art. 23 k.c. w zw. z art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. poprzez przyjęcie, iż w niniejszej sprawie nawet w przypadku stwierdzenia naruszenia dóbr osobistych powoda wystarczającym byłoby roszczenie o przeproszenie m.in. z powodu faktu, iż powód jest utrzymywany przez państwo i koszty jego utrzymania nie są symboliczne, w sytuacji kiedy rozmiary następstw spowodowanych działaniami pozwanego w postaci uzależnienia powoda od leków psychotropowych, depresji, prób samobójczych, lęków są tak poważne i dotkliwe, iż roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia jest w pełni zasadne.

2. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to:

- art. 233 §1 k.p.c. i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów mające wpływ na wynik sprawy, polegające na niewszechstronnej ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz sprzeczności ustaleń faktycznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, poprzez:

a) pominięcie przy ocenie materiału dowodowego, okoliczności iż powód z wymierzonej mu kary izolacyjnej w wymiarze 14 dni odbył w Zakładzie (...) K. jedynie 7 dni, a następnie został przetransportowany do Aresztu (...) w K. przy ul. (...);

b) pominięcie przy ocenie materiału dowodowego okoliczności, iż u powoda od czasu pobytu w Zakładzie (...)K. występuje uzależnienia od leków psychotropowych, depresji, prób samobójczych, lęków;

c) uznanie zeznań powoda, za niewiarygodne w zakresie warunków jakie panowały zarówno w Zakładzie (...) K., w tym w celi izolacyjnej oraz w celi nr (...); w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż warunki w Zakładzie (...)K. (w tym w celi izolacyjnej oraz celi nr(...)) były zgodne z prawem, a w konsekwencji, iż przebywanie w nich nie stanowiło naruszenia dóbr osobistych powoda, oraz że zachodziły przesłanki do umieszczenia powoda w celi izolacyjnej.

Z ostrożności procesowej powód zarzucił naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez obciążenie powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz (...) Skarbu Państwa w sytuacji, gdy przeciwko takiemu rozstrzygnięciu przemawiały zasady słuszności, z uwagi na stan faktyczny niniejszej sprawy oraz sytuację

majątkową powoda.

Powód wniósł o

1) zmianę zaskarżonego orzeczenia i zasądzenie na rzecz powoda kwoty:

- 150 000 zł (słownie stu pięćdziesięciu tysięcy złotych) z tytułu zadośćuczynienia z tytułu zastosowania wobec niego kary izolacyjnej)

- 50000 zł (słownie pięćdziesięciu tysięcy złotych) z tytułu przebywania w celi nr (...)z tytułu przebywania w celi nr (...)

- 100 000 zł (słownie stu tysięcy złotych) z tytułu przebywania w Zakładzie(...)w warunkach uwłaczających godności a także wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania według norm w tym także kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Strona pozwana Skarb Państwa reprezentowana przez Dyrektora Zakładu(...) K. a po likwidacji tego Zakładu reprezentowana przez Ministra Sprawiedliwości (k.208-210) i zastępowana przez Prokuratorię (...)wniosła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny uznał za własne ustalenia Sądu Okręgowego i zważył co następuje:

Przekonanie powoda o większej doniosłości jego zeznań -co do przebiegu scysji z innym współosadzonym (za które został ukarany) i co do warunków panujących w Zakładzie(...)K.- nie podważa dokonanej przez Sąd pierwszej instancji logicznej i zgodnej zasadami doświadczenia życiowego oceny całokształtu dowodów, w tym wynikających z dokumentów potwierdzających pobicie przez powoda innego osadzonego. Nie narusza bowiem art. 233§1 k.p.c. uznanie jako wiarygodnych jednej z grup przeciwstawnych dowodów. Przedstawienie też własnego alternatywnego stanu faktycznego nie uzasadnia zarzutu wadliwej oceny dowodów (por. Wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r. III CKN 4/98 LEX nr 50231 i z dnia 12 kwietnia 2001 r. II CKN 588/99 LEX nr 52347; oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r. IV CKN 970/2000 LEX nr 52753i z dnia 10 stycznia 2002 r. II CKN 572/99 LEX nr 53136).

Sam fakt, że powód podnosił w trakcie wykonywania kary pozbawienia wolności zarzuty co do warunków panujących w Zakładzie (...)w K. oraz zarzuty co do stosowania kar dyscyplinarnych w tym Zakładzie a nie zgłaszał podobnych zarzutów co do warunków panujących w Areszcie (...) przy ul. (...) nie tworzy domniemania faktycznego, że warunki w Areszcie (...) przy ul. (...) były lepsze, nie mówiąc już o braku podstaw do wykreowania na tej podstawie domniemania, że w Zakładzie (...) K. – P. panowały warunki uwłaczające godności człowieka. Nie ma też znaczenia dla rozstrzygnięcia

okoliczność, że powód odbył część kary izolacyjnej w Areszcie (...) w K. przy ul. (...) w K., skoro powód kwestionował przede wszystkim fakt wymierzenia kary (rozprawa z dnia 20 lipca 2017r.) i nie podawał żadnych twierdzeń wskazujących, że warunki w tej celi izolacyjnej w placówce przy ul. (...) nie odpowiadały standardom.

Fakt i powody wymierzenia kary izolacyjnej w wymiarze 14 dni został prawidłowo ustalony w sprawie a ustalenia w tym zakresie dawały podstawy do przyjęcia, że kara izolacyjna miała uzasadnienie i została wymierzona zgodnie z prawem. Trzeba bowiem zauważyć, że w aktach sprawy znajdowało się oświadczenie innego osadzonego tj A. H., że został on uderzony jak też w zawiadomieniu Sądu Penitencjarnego potwierdzona została okoliczność przycięcia wargi tego skazanego, co uwiarygodniało przekaz A. H. o naruszeniu jego nietykalności przez K. P.. Zeznania więc powoda, że nikogo on nie uderzył nie są wiarygodne.

Jakkolwiek sama kara izolacyjna godzi w wolność oraz stanowi poważną dolegliwość wynikającą z braku możliwości kontaktu z innymi osadzonymi a więc stanowi pogłębienie ingerencji w wolność w związku z dalszym ograniczeniem możliwości korzystania z praw przysługujących osadzonemu, to jej wymierzenie nie było bezprawne. Sposób wykonywania kary pozbawienia wolności może podlegać takim wymogom formalnym, warunkom, ograniczeniom i sankcjom, jakie są przewidziane przez ustawę i niezbędne ze względu na konieczność zapobieżenia zakłóceniu porządku lub przestępstwu i z uwagi na ochronę zdrowia i praw innych osób .

Zgodnie z art. 143§1 pkt 8 i §2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny wykonawczy według brzmienia na datę zdarzenia (Dz.U. Nr 90, poz. 557 ze zm Dz.U. 2003 Nr 142, poz. 138) umieszczenie w celi izolacyjnej na okres do 28 dni stanowi karę dyscyplinarną za przekroczenie naruszające w poważnym stopniu obowiązującą w zakładzie karnym dyscyplinę i porządek. Powód niewątpliwie naruszył rażąco porządek i dyscyplinę, stąd Dyrektor Z.K. miał prawo na podstawie art. 144§1 k.k.w. wymierzyć karę dyscyplinarną. Decyzja w tym przedmiocie została doręczona z pouczeniem o skardze w trybie art. 7 k.k.w. i nie wymagała zgody sędziego penitencjarnego na jej wymierzenie. Psycholog nie stwierdził przeszkód do wykonania kary (k93). To, że powód uznawał, że nie wytrzyma takiej kary stanowi tylko jego subiektywne odczucie. Jego pobyt w celi był monitorowany i nawet jego zeznania wskazują, że to właśnie wskazane działania służby więziennej zapobiegło próbom samobójczym. Co więcej Sędzia Penitencjarny uznał ostatecznie brak podstaw do wydania zarządzeń nadzorczych i uznał, że czynności Służby Więziennej były w tym zakresie w pełni prawidłowe (k.95).

Brak jest podstaw do przyjęcia a limine, że kara izolacyjna sama w sobie stanowi przejaw niehumanitarnego, poniżającego traktowania więźniów. Podkreślić trzeba, że nałożenie kary umieszczenia w celi izolacyjnej, na więźnia odbywającego karę pozbawienia wolności za naruszenie wewnętrznego regulaminu więziennego w celu utrzymania dyscypliny więziennej było w tym przypadku środkiem stricte dyscyplinującym oraz było poddane kontroli sądowej, co nie narusza powołanej przez Sąd Okręgowy Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 grudnia 1950 roku, ratyfikowanej przez Polskę w 1993 roku (Dz. U. z 1993 roku, Nr 61, poz. 284 ze zm.). Kara też nie była zbyt długa skoro trwała tylko 14 dni. Nie wykazano naruszenia godności i poniżającego traktowania a naruszenie wskazanego dobra osobistego w postaci wolności nie uzasadnia w świetle art. 24§1 k.c. udzielenia powodowi na tej podstawie ochrony prawnej.

Powód nie podawał żadnych faktów, których wykazanie mogło spowodować ewentualną ocenę naruszenia godności w związku ze sposobem wykonania kary izolacyjnej w Areszcie (...) przy ul (...) a jego zarzuty dotyczyły pobytu w takiej celi izolacyjnej nr (...)oraz w celi (...)w placówce penitencjarnej K. . W tym zakresie jednak nie wykazano by te warunki naruszały podstawowe standardy wykonywania kary pozbawienia wolności.

Niewątpliwie powód podejmował próby autoagresji. Z wniosku o wymierzenie kary dyscyplinarnej wynika, że powód połyki tłumaczył niedoborem żelaza(k.88). Biorąc zaś pod uwagę, że nie wykazano by otrzymywał niepełnowartościowe pożywienie, to takie tłumaczenie wskazuje bardziej na przejaw łamania dyscypliny, niż proces chorobowy. Nawet jednak przy odmiennej ocenie nie można przyjąć domniemania, że autodestrukcja powoda była wynikiem niegodnych warunków osadzenia. Podkreślić oczywiście trzeba, że brak odpowiedniej reakcji na stan zdrowia wymagający regularnej pomocy medycznej jest wystarczający, aby uznać to za niehumanitarnie i poniżające

traktowanie osadzonego (por. orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 26 marca 2013 r. 73175/10 Rappaz z przeciwko Szwajcarii LEX nr 1295089i z dnia 24 lipca 2012 r. 38719/09 Wenerski przeciwko Polsce LEX nr 1191997). Same jednak zeznania powoda wskazują, że był on objęty opieką zdrowotną i miał lekarza prowadzącego, dokumentacja lekarska wskazuje, że powód korzystał z regularnych konsultacji psychiatrycznych oraz otrzymywał leki, w tym także podczas pobytu w celi izolacyjnej. Ewentualna ocena, że pomoc psychiatryczno –psychologiczna nie była odpowiednia wymagało wiadomości specjalnych a zarzuty apelacji nie dotyczyły naruszenia art. 278 k.p.c. To, że powód wskazywał, iż prima facie było dostrzegalne, że nie może on wytrzymać w celi izolacyjnej nie jest wystarczające skoro wykazano, że specjaliści nie stwierdzili przeciwskażeń do umieszczenia K. P. w celi izolacyjnej. Powód sam też zeznawał, że nastąpiła reakcja medyczna po ujawnieniu przez niego omamów słuchowych, co oznacza, że podejmowano działania celem zweryfikowania jego stanu zdrowotnego. Pobyt w celi izolacyjnej nie miał na celu uszczęśliwienia powoda, stąd jego zeznania, że nie czuł się szczęśliwy i odczuwał dyskomfort (00:18:00 i nast.) są niewystarczające dla przypisania odpowiedzialności Skarbu Państwa za działania (lub zaniechania) służb więziennych. Nie zostało też wykazane by warunki w tej celi nie były odpowiednie. To, że kącik sanitarny w celi izolacyjnej nie był oddzielony dookoła trwałą ścianą do sufitu i celi była monitorowana jest oczywiste, skoro chodziło o zapewnienia ochrony przed próbami autodestrukcji. Kącik jednak (rozumiany jako muszla klozetowa) był oddzielony w sposób zapewniający intymność na co słusznie zwracał uwagę Sąd Okręgowy. To, że umywalka nie była osobno oddzielona nie świadczy obiektywnie o naruszeniu intymności albowiem nie było tam innych osadzonych a powód miał zapewniony dostęp do łazienki dwa razy w tygodniu (protokół elektroniczny z dnia 20 lipca 2017r.). Także trzeba przypomnieć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 26 lutego 2014 r. K 22/10T Dz.U. 2014, poz. 287, OTK Seria A 2014 nr 2, poz. 13, wskazał, że prawo do prywatności osadzonego nie ma nadrzędności nad bezpieczeństwem i zdrowiem skazanych. Trudno więc uznać by wykazano, że sposób wykonania zasłużonej kary izolacyjnej stanowił w tym przypadku wyraz poniżania czy upokorzenia powoda. Zeznania powoda, że nie miał dostępu do okien w celi izolacyjnej (okna zabezpieczono od wewnątrz kratką stalową a w celi (...)okna były chronione kratami koszowymi) pomijają, że opisując próbę samobójczą sam powód wskazywał, że próbował zawiesić prześcieradło na kratkach. Względem bezpieczeństwa mogły więc uzasadniać ograniczenie dostępu do okiennic i uzasadniać brak możliwości otwarcia okna, przy jednoczesnym zapewnieniu wentylacji. Taka wentylacja jednak została zapewniona. Sam powód zeznawał, że była wentylacja, stąd jego dalsze zeznania, że nie miał dostępu do powietrza nie są wiarygodne. Także wówczas był też poddany opiece lekarskiej a nie wykazano by opieka ta stanowiła naruszenie zasad podstawowej powszechnej opieki zdrowotnej.

Zeznania powoda o nadmiernym zagęszczeniu celi nr(...)i pluskwach nie były również wiarygodne. Celi (...)była po generalnym remoncie w 2009r. Powód zeznał, że nie mierzył tej celi. Rzut zaś (k.80/2) wskazuje, że miała ona 31,81m². Wprawdzie powód wskazywał, że było tam ponad 10 więźniów a strona poznawana na etapie postępowania przed Sądem Okręgowym nie wykazała ilu dokładnie skazanych osadzono w tej celi w okresach kiedy przebywał tam powód, to z uzupełniającego postępowania dowodowego na etapie postępowania apelacyjnego wynika, że w żadnym okresie pobytu nie było więcej niż 10 osadzonych co spełniało wymóg 3 m²/osobę (dowód historia rozmieszczenia w celach k.233-236). Wrażenie o większej ilości osadzonych wskazywane przez powoda jest oczywiste skoro z historii wynika, że liczba osadzonych była większa niż 10 jednak osadzeni zmieniali się i osadzenie kolejnego więźnia poprzedzało przeniesienie innego, tak że w danym czasie liczba osadzonych odpowiadała normom. Kontrole sądu penitencjarnego nie stwierdziły ponadnormatywnego zagęszczenia a sam powód ostatecznie stwierdził, że gdyby nie celi izolacyjna nie rościłby pretensji do Zakładu (...) (00:12:45). Swoją krzywdę wiązał natomiast ze stanem higienicznym celi a ten jak ustalono był prawidłowy. W 2014r. powód przebywał w celi (...) w okresie od 17 października 2014r. do 2 grudnia 2014r. W 2014r. celi zaś była wizytowana przez sędziego penitencjarnego, który stwierdził, że w celach panuje porządek i czystość (k-78). Zeznania o zbyt małej powierzchni powód odnosił do celi(...), ta zaś miała ponad 6 m² na 1 osobę.

Apelacja nie wskazuje jakie obiektywne dowody mają potwierdzać naganny stan celi izolacyjnej jak też ewentualny związek przyczynowo- skutkowy pomiędzy pobytem w zakładzie karnym a depresją z jaką powód miał się borykać po wyjściu z zakładu karnego. Wnioskowane przez pełnomocnika powoda oględziny nie stanowiły adekwatnego dowodu dla potwierdzenia stanu cel sprzed kilku lat a powód (poza nieprzydatnymi zeznaniami R. J.) nie zaoferował dowodu

z zeznań świadków na okoliczność stanu cel ani też dowodu z opinii biegłych na okoliczność sposobu udzielania pomocy medycznej podczas wykonywania kary pozbawienia wolności. Powód jak sam zeznał nie korzysta obecnie z pomocy psychiatrycznej a jego sposób zeznawania nie wskazywał na jakiegokolwiek zaburzenia psychiczne. Nie było więc podstaw do weryfikowania tej kwestii z urzędu.

Z powołanej konwencji o ochronie praw człowieka (art. 8 ust. 1) wynika nakaz poszanowania życia prywatnego obywateli. Nakaz ten w odniesieniu do osób osadzonych w zakładach karnych oznacza obowiązek zapewnienia takich warunków bytowych i sanitarnych, w których godność ludzka i prawo do intymności nie doznają istotnego uszczerbku. Odpowiednikami powyższych norm prawa międzynarodowego są przepisy art. 40, 41 ust. 4 i art. 47 Konstytucji RP. Ustalenia wskazują, że godność powoda nie mogła być naruszona a odmienne subiektywne przekonanie K. P. nie może być decydujące. Także nie wykazano by doszło do pogorszenia stanu zdrowia na skutek osadzenia. Pozbawienie zaś wolności i jej dalsze ograniczenie przez osadzenie w celi izolacyjnej jak i ograniczenie prawa do prywatności nie miały charakteru bezprawnego. W konsekwencji zarzut naruszenia art. 23 k.c. , 24 k.c. i art. 448 k.c. nie mógł zostać uwzględniony. Nie doszło też do naruszenia przepisów art. 417§1 k.c. i art. 417¹§2 k.c. Brak także było podstaw do zastosowania art. 417² k.c. Apelacja jest więc bezzasadna. Wobec powyższego ten środek odwoławczy oddalono na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono według zasady odpowiedzialności za wynik sprawy na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. , art. 99 k.p.c. i art. 391§1 k.p.c., przy zastosowaniu §2pkt 6, §8 ust. 1 pkt 26 i §10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015r. poz. 1800 ze zm.). Nie było podstaw do zastosowania art. 102k.p.c. Powód znając uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia zdecydował się wnieść środek odwoławczy i podjął ryzyko finansowe wynikające z zaskarżenia wyroku.

Przy określeniu wynagrodzenia należnego z tytułu zastępstwa Prokuraturii (...)uwzględniono, że podstawa faktyczna powództwa wykraczała poza same warunki wykonywania kary pozbawienia wolności i powód- także na etapie apelacji- dochodził roszczenia majątkowego z tytułu naruszenia dóbr osobistych w związku z zastosowaniem kary izolacyjnej (200000zł). Analogicznie określono wynagrodzenie pełnomocnikowi powoda z urzędu przy zastosowaniu §2 , §4, §8 pkt 6, §14 ust. 1 pkt 26 i §16 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016r. poz.1714 ze zm.).

SSA Anna Kowacz – Braun SSA Rafał Dzyr SSA Sławomir Jamróg